

LISA ministri käskkirja juurde infoühiskonna teadlikkuse programmi muutmise kohta

Kinnitatud majandus- ja kommunikatsiooniministri
26. veebruari 2015 a käskkirjaga nr 15-0064

1. Programmi nimetus

Infoühiskonna teadlikkuse tõstmine (edaspidi Programm).

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus ning seos valdkondliku arengukava ja meetmetega

2.1. Programm on ellu kutsutud Vabariigi Valitsuse 30. novembri 2006. a. korraldusega nr 667 heaks kiidetud "Eesti infoühiskonna arengukava 2013" (*arengukava*) alusel ning tugineb arengukava iga-aastastele rakendusplaanidele (*rakendusplaan*)¹. 18.11.2013 kiitis Vabariigi Valitsus heaks „Infoühiskonna arengukava 2020“ ning selle rakendusplaani 2014-2015. Seega tugineb programm alates novembrist 2013 riigi uues IKT-strateegias ning selle rakendusplaanis väljatoodud sihtidele.

Programm viiakse ellu „Riiklike struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013“ ja sellest tuleneva „Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava“ (*rakenduskava*) *prioriteetse* suuna „Infoühiskonna edendamine“ raames ning koosmõjus selle alasuundadega „**Riigivalitsemise tõhustamine vastavalt info-ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalustele**“, „**Avalike teenuste efektiivne osutamine kodanikele, ettevõtete ja avaliku sektori asutustele**“, „**Tehniliste ligipääsu võimaluste avardamine**“, „**Osalusvõimaluste suurendamine**“, moodustades ühtse väärtusahela.

2.2. Programmi raames elluviidavad tegevused toetavad vahetult majandus- ja kommunikatsiooniministri 11. mai 2009. a määruse nr 50 „Infoühiskonna edendamise meetme tingimused avatud taotlemise alusel“ ning majandus- ja kommunikatsiooniministri 11. detsembri 2007. a määruse nr 97 „Infoühiskonna edendamise toetamise tingimused ja investeringute kava koostamise kord“ finantseeritud ja finantseeritavate projektide lõpptulemuste saavutamist ning „Küberjulgeoleku strateegia 2008–2013“ rakendamist horisontaalselt.

3. Eesmärgid

3.1. Programmi „Infoühiskonna teadlikkuse tõstmine“ üldeesmärkideks on **tõsta teadlikkust infoühiskonna võimalustest**, et aidata kaasa inimeste elu ja tegevust toetava infoühiskonna arendamisele ning **tõsta infoühiskonna alase poliitikakujundamise efektiivsust** kvaliteetsema info- ja andmekasutuse kaudu.

3.2. Programmi eesmärgid lähtuvad vahetult rakenduskava prioriteetse suuna „Infoühiskonna edendamine“ üldeesmärkidest „**5.1. Avaliku sektori teenuste pakkumine on läbipaistev ja tõhusalt toimiv**“ ning „**5.2. Infoühiskonna võimaluste kasutus ja ligipääsetavus on suurenenud**“.

4. Toetuse andmise sihtgrupp

4.1. E-teenuste loomisega seotud osapooled, kellena käsitletakse poliitikakujundajaid, avalikku sektorit ning ettevõtjaid, kelle teadlikkuse tõstmine infoühiskonnast võimaldab saavutada kõrget motiveeritust olemasolevate ning uute lahenduste kasutuselevõtuks ning

¹ Arengukava rakendusplaan määratleb infoühiskonna arendamise prioriteetidid lühemas perspektiivis, lähtudes arengukavas seatud eesmärkidest.

pakkuda vajalikke teadmisi infoühiskonna ning sellega seotud poliitikate rakendamise mõjust ühiskonna ja majanduse arengule.

4.2. E-teenuste praegused ja potentsiaalsed tarbijad, kellena käsitletakse Eesti elanikke, ettevõtjaid ning ametnikke, kes vajavad teavet interneti vahendusel osutatavate teenuste, infoühiskonna võimaluste ja võimalike ohtude osas.

4.3. Ühiskonna arvamusiidrid ning meedia esindajaid, kelle kõrge teadlikkus aitab kaasa uute tehnoloogiate ja lahenduste suhtes tekitada suurt huvi ning positiivset hoiakut.

4.4. Teiste riikide avalik sektor, ettevõtjad ning meedia esindajaid, kellele tutvustatakse Eestis loodud ja kasutatavaid teenuseid ning riigi infosüsteemi võimalusi.

4.5. Infoühiskonna poliitikakujundamise eest vastutavad või sellesse panustavad osapooled, kellena käsitletakse poliitikakujundajaid, ettevõtjaid, katusorganisatsioone ning avalikku sektorit, kelle infoühiskonna alase kompetentsi ning koostöövõime suurendamine võimaldab tõsta infoühiskonda käsitleva(te) poliitika(te) kvalitatiivset taset ning tagada selle vastavuse sotsiaal-majanduslikele väljakutsetele.

5. Toetatavad tegevused

5.1. Programmi raames toetatakse järgmisi tegevusi:

5.1.1. infoühiskonda puudutavate hindamiste, uuringute ja analüüside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;

5.1.2. standardite, raamistike, meetodiliste juhendite ja koolitusmaterjalide väljatöötamine;

5.1.3. teavitus-, kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniate läbiviimine;

5.1.4. koolituste, seminaride, töötubade, infopäevade, esitluste ja konverentside ettevalmistamine, läbiviimine ning tulemuste levitamine;

5.1.5. võrgustike, ümarlaudade ning muude koostöövormide algatamine ja tegevuste korraldamine;

5.1.6. publikatsioonide ja infomaterjalide, sh fotopanga koostamine, arendamine, tõlkimine, tootmine ning levitamine, sihtgrupi teavitamine, sh elektroonilise meedia kaudu;

5.1.7. tele- ja raadiosaadete loomine, tootmine ja levitamine, sihtgrupi teavitamine;

5.1.8. konkursside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;

5.1.9. messidel ja koostööprojektides osalemine;

5.1.10. osalemine infoühiskonda, turundust, teavitamist ja kommunikatsiooni puudutavatel seminaridel, töötubades ja konverentsidel;

5.1.11. infoühiskonda puudutavate dokumentide tõlkimine;

5.1.12. tarkvaralahenduste inkubeerimine.

6. Abikõlblikud või mitteabikõlblikud kulud

6.1. **Abikõlblikud kulud:**

6.1.1. kulud, mis on otseselt vajalikud ja mõistlikud programmi tegevuste elluviimiseks ja programmi eesmärkide saavutamiseks ning mis on kooskõlas õigusaktides sätestatud nõuetega;

6.1.2. käibemaks vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” §-s 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;

6.1.3. Personali-ja üldkulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007 määruse nr 26 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“;

6.1.4. programmi eesmärkidega seotud hindamiste, uuringute, analüüside ja küsitluste korraldamisega seotud kulud;

6.1.5. infoühiskonda puudutavate ja Programmi eesmärkide ning tegevuste elluviimisega seotud (nt turundus ja kommunikatsioon) konverentside, seminaride ja koolituste osalemistasud;

6.1.6. programmi eesmärkidega seotud standardite, raamistike, metoodiliste juhendite ja koolitusmaterjalide väljatöötamisega seotud kulud;

6.1.7. koolituste, seminaride, töötubade ja infopäevade läbiviimise või vastava teenuse ostmisega seotud kulud;

6.1.8. suulise ja kirjaliku tõlkega seotud kulud;

6.1.9. trükiteenustega seotud kulud.

6.2. **Mitteabikõlblikud kulud:**

6.2.1. Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007 määruse nr 26 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ § 15 raames määratletud mitteabikõlblikud kulud;

6.2.2. programmi elluviimiseks uue organisatsiooni või struktuuriüksuse loomise ja toimimise kulud;

6.2.3. liiklusvahendite soetamise, rentimise ja liisimise kulud;

6.2.4. mitterahaline sissemakse omafinantseeringuna;

6.2.5. kinnisasja ja kasutatud seadmete ostmine;

6.2.6. tegevused, mis ei ole kooskõlas programmi eesmärkidega.

6.3. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva 45 kalendripäeva jooksul, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid abikõlblikkuse perioodil.

7. **Programmi rakendusasutus ja -üksus**

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 19. aprilli 2007. a määrusele nr 111 „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuste andmist korraldavate asutuste määramine“ on programmi rakendusasutus Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium (*rakendusasustus*) ja rakendusüksus Riigi Infosüsteemi Amet² (*rakendusüksus*). Rakendusüksuse üleandeid järelevalve osas teostab rakendusasutus.

8. **Programmi elluviija**

8.1. Programmi elluvijaks (*elluviija*) on Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas tegutsev hallatav riigiasutus - Riigi Infosüsteemi Amet, kelle peamiseks ülesandeks põhimääruse³ kohaselt on tagada riigi infosüsteemi arendusprojektide koordineerimine ja rahvusvaheliste projektide ettevalmistamine ja osalemine, riigi infosüsteemi andmevahetuskilhi arendamine ja haldamine; avaliku võtme infrastruktuuri toimimise koordineerimine; riigi infosüsteemi haldussüsteemi pidamine; riigi infosüsteemi ja kriitilise

2 Kuni 1.06.2011 Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus.

3 <https://www.riigiteataja.ee/akt/128042011001?leiaKehtiv>

informatsiooni infrastruktuuri turvalisuse tagamine ja asjakohase järelevalve tagamine ning Eesti e-riigi maine ja innovaatilise imago edendamiseks vajalike tegevuste planeerimisel osalemine ja vastavate tegevuste elluviimine. Elluviija tegevusvaldkond on riigi infosüsteemide arendamise ja haldamise koordineerimine.

8.2. Elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on Riigi Infosüsteemi Ametis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub Riigi Infosüsteemi Ametis vastavalt juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele, milles sisaldub on sätestatud Riigi Infosüsteemi Ameti sisekordades.

9. Programmi elluviija õigused ja kohustused

9.1. Elluviija on "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

9.2. Elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

9.3. Elluviija kohustused on sätestatud "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" §-s 22.

9.4. Elluviija ülesanded:

9.4.1. koostab programmi tegevuskava ja aastaaruande;

9.4.2. viib läbi tegevusi ja korraldab hankeid programmi raames;

9.4.3. tagab vajaliku tööjõu programmi elluviimise korraldamiseks;

9.4.4. kaasab vajadusel eksperte või moodustab ekspertkomisjone;

9.4.5. vastutab programmi eesmärkide saavutamise eest;

9.4.6. vastutab programmi tegevuste ja selle raames tehtud kulude abikõlblikkuse eest.

9.5. Elluviija tagab programmi juhtimise ja selle eduka elluviimise vastavalt programmi tegevuskavale, sealhulgas:

9.5.1. järgib programmiga seotud hangete läbiviimisel „Riigihangete seaduses“ kehtestatud nõudeid;

9.5.2. esitab rakendusasutusele ja rakendusüksusele tähtaegselt nõutud informatsiooni ning aruandeid ettenähtud vormil ja tähtaegadel;

9.5.3. tagab, et raamatupidamises on toetatava programmi kulud ja neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad;

9.5.4. võimaldab teostada kuludokumentide auditit ja järelevalvetoiminguid vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ sätetele;

9.5.5. annab audiitori ja järelevalvet teostava isiku kasutusse kõik programmi teostamisega seotud andmed ja dokumendid kolme tööpäeva jooksul nõudmisest arvates, kui audiitor või järelevalvet teostav ametnik ei ole määranud teisiti;

9.5.6. juhindub oma tegevuses Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusest nr 26 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“;

9.5.7. osutab auditi ja järelevalve kiireks läbiviimiseks igakülgset abi;

9.5.8. säilitab toetuse ja programmi teostamisega seonduvat dokumentatsiooni vähemalt 2025. aasta 31. detsembrini;

9.5.9. tagab programmi elluviimise käigus soetatud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt 5 aasta jooksul arvates programmi abikõlblikkuse perioodi lõppemisest;

9.5.10. näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuurivahenditega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;

9.5.11. maksab rakendusasutuse poolt tagasinõutava toetuse tagasinõudmise otsuses märgitud summas ja tähtjaks tagasi;

9.5.12. täidab teisi „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduses” ja selle alusel antud õigusaktides ning käesolevas käskkirjas sätestatud kohustusi.

10. Programmi eelarve

10.1. Programmi kogueelarve on **4 808 350** eurot. Programmi rahastatakse 100% Euroopa Regionaalarengu Fondist.

10.2. Elluviija koostab lähtudes Vabariigi Valitsuse poolt heakskiidetud „Infoühiskonna arengukava 2020“ iga-aastasest rakendusplaanist programmi tegevuskava koos eelneva aasta aruandega ning esitab selle rakendusasutusele kinnitamiseks enne 31. jaanuari.

10.3. Programmi tegevuskava sisaldab tegevuste ja alamtegevuste loetelu kahe aasta lõikes, sihtgruppi ja tegevustele kuluvat aega ning indikatiivset eelarvet iga tegevuse kohta. Tegevuskavas näidatakse seoseid arengukava rakendusplaaniga.

10.4. Elluviija on kohustatud kooskõlastama rakendusasutusega programmi aasta eelarve piires tegevuskavas tehtavad muudatused. Seoses Programmi lõppemisega võib muudatused tegevuskava ridade maksumustes, millega ei lisata tegevuskavva uusi tegevusi, kinnitada programmi tegevuskava muudatusega tagantjärele, eeldusel, et muudatused on eelnevalt sisuliselt kooskõlastatud e-kirja teel riigi infosüsteemide osakonnaga.

10.5. Muudatuste tegemiseks programmi tegevuskavasse, kui muudatused suurendavad programmi aastaeelarvet, esitab elluviija rakendusasutusele kinnitamiseks põhjendatud taotluse. Programmi aastaeelarvet saab suurendada programmi kogueelarve jäägi arvelt.

11. Indikaatorid

Indikaator	2009	2010	2013
Avalikest e-teenustest teadlike elanike osakaal Allikas: Hinnatakse Statistikaameti iga-aastaste uuringutega	58%	67%	75%

12. Horisontaalsete teemadega arvestamine

Majanduskeskkonna arendamise rakenduskavas toodud horisontaalsete teemade osas on programmi „Infoühiskonna poliitikakujundamise tõhustamine“ mõju horisontaalsetele teemadele järgnev:

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Otsene mõju
Infoühiskonna areng	Otsene mõju
Kodanikuühiskonna areng	Otsene mõju
Võrdsed võimalused	Toetav mõju
Keskkonnahoid	Toetav mõju

13. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

13.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluvijale vastavalt "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" § 23 lõike 4 alusel kehtestatud korrale.

13.2. Väljamaksetaotluse menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele.

13.3. Väljamakseid tehakse abikõlblike kulude katmiseks, mis on tehtud programmi tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimiseks.

13.4. Väljamakseid tehakse tasutud kuludokumentide alusel ja ettemaksuna, mis on tehtud programmi tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimisel. Riigihanke raames sõlmitud lepingu alusel tehtud väljamaksed võib teha töövõtjale.

14. Toetuse kasutamise aruannete esitamise tingimused ja kord

Tegevusaruande sagedusega üks kord aastas ning seirearuande (vastavalt kehtestatud vormile) sagedusega üks kord aastas esitab programmi elluvijja rakendusüksusele ja rakendusasutusele.

15. Toetuse tagasinõudmine

15.1. Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda elluvijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi. Toetuse saaja maksab tagasinõutava toetuse tagasinõudmise otsuses märgitud summas tagasi tähtajaks.

15.2. Toetuse tagasinõudmisega tegeleb välisvahendite osakond ja riigi infosüsteemide osakonna infoühiskonna talitus, kes kannavad rakendusasutuse rolli. Tagasinõudmise otsuse teeb minister.

15.3. Tagasinõudmise otsuse võib teha Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määruse nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ § 10 alusel, sealhulgas kui:

15.3.1. toetust ei ole kasutatud ettenähtud tingimustel;

15.3.2. ilmneb, et programmi eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või programmi tegevuste tähtaegu ei ole järgitud.

16. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

16.1 Programmi abikõlblikkuse periood algab 1. septembril 2007. aastal ja lõppeb 31. detsembril 2015. aastal. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. detsembriks 2015. aastal.

17. Programmi muutmise tingimused ja kord

17.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi rakendusüksuse, elluvijja või enda algatusel.